

Előfizetési árak:	
Egy évre	12 fr.
Félévre	6 "
Nagyodévre	3 "
Egy hónapra	1 "
— Egyes szám 4 kr.	

Kiadóhivatal:
Fleiss Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Ur-utca 376. sz.,
ahová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felmá-
zalmások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda:
Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-és szám,
ahová a lap szellemi részét, illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések
A kiadóhivatalban fogadtatnak és
azonkívül az összes hirdetés
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Nők reformja.

Nagybecskerek, december 27.

(-s) A modern életviszonyoknak tett megfelelő és hasznos szolgálatot Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter ama reformjával, hogy a nők számára az egyetem bölcsészeti, orvosi és gyógyszerészeti szakának megnyitását a minisztertanácsban valamint a felségénél is kieszközölte. Ez a reform par excellence szabadelvű újításnak mondható, mert ama régi meggyökeresedett tradícióval szakít, mintha az értelmi foglalkozással járó egyuttal kenyérkereseti, valamint a tudományos életpályák kizárólagosan a férfiak részére volnának szükségesek és biztosítandók.

Ezt a felfogást a modern életviszonyok, amelyek parancsoló módon arra kényszerítették a nőket, hogy az élet küzdelmes munkájára vállalkozzanak, már rég megszáfolták. A nőknek a munkában való részvétele ott kezdődött legelőször, ahol azt törvényes korlátok nem akadályozták, s így a munkás, az iparos és kereskedő osztályban ment végbe a nőemancipáció néven ismeretes mozgalom.

Ellenben az értelmi osztálynál csak annyiban foglalhatott tért az a processzus, amennyiben e tekintetben a törvényes korlátok tágultak. Ez történik most jelentékeny mértékben Wlassics reforma által, amely a nők számára a magasabb tudományos pályák közül hármát megnyit, ami által bőséges alkalmuk nyílik akár azoknak a nőknek, akik a tudományt magáért, akár azoknak, akik azt kenyérkereset végett akarják kulturálni, ambíciójukat kielégíteni.

Szociális szempontból ez a reform igen nagy jelentőséggel bír, mert a szellemi proletariatus apasztásához nem csekély mértékben hozzá fog járulni. Kétségtelen ugyanis, hogy az értelmi osztály női, a legtöbb esetben vagyontalan leányai számára tisztességes megélhetés eszközeit megadja, valamint az is bizonyos, hogy a kvalifikáció és a szerzési képesség sok nőt abba a helyzetbe fog juttatni, hogy férjének a család alapítására és fenntartására irányított küzdelmeiben hathatósabban segítségére legyen, mint lehetett eddig, amikor az állami és társadalmi felfogás az ehhez szükséges eszközöktől elzárta.

És így a nők eme képessége azon társadalmi és erkölcsi tekintetben egyaránt káros helyzetnek megváltozására is jótékonyan fog közrehatni, mely szerint a házaságkötéseknél gyakran egész cinizmussal a vagyonosság a mérvadó, s a szegény, bár minden tekintetben kiváló nők a családi élet hivatásának betöltésétől önhibájukon kívül megfosztatnak.

Végül az is bizonyos, hogy a nőknek tudásban, műveltségben való emelkedése általában emelni fogja társadalmunk műveltségi színvonalát s ezért ezt a reformot nemcsak a nők anyagi, valamint magasabb szellemi érdekei szempontjából, hanem általánosan társadalmunk magvát képező értelmi osztálya színvonalának emelése tekintetéből, mint hasznos újítást örömmel üdvözöljük.

— **Értesítés.** A megyei gazdasági egyesület tagjainak szives tudomására hozom, hogy a gazdasági egyesületnek decz. hó 29 én Nagy-Kikindán a városháza nagytermében tartandó ez évi II. félévi gyűlése délelőtt 11^{1/2} órakor kezdődött.

Zsombolya, 1895. évi decz. 26 án.

Gróf Csekonicus Endre,
a megyei gazd. egyesület elnöke.

Nagybecskerek városának közegetváma.

Nagybecskerek, december 27.

A hivatalos lap mai száma közli a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által folyó évi 82 299. sz. alatt Nagy-Becskerek városa részére a közegetvámszedési jog tárgyában kiadott engedélyokiratot, mely következőleg hangzik:

A közutak és vámokról szóló 1890. évi I. t. czikk 81. és 86. §-ai alapján kiállított engedélyokirat szerint Nagy-Becskerek város közönsége részére a nagykikinda-nagybecskereki h. é. vasut állomásától az aradaczi utig terjedő 407 m., a torontáli h. é. vasutak Bégapart állomásától az aradaczi utig terjedő 540 m. és az aradaczi ut, Gizella part és Bonnacs utcán át a főúrig vezető 1117 m. hosszú uton illetve utcaburkolaton a vámszedési jogot a belügyminiszter ural egyetértéssel engedélyezem és azt valamint annak gyakorolhatóságát a következő feltételekhez kötöm:

I.

Feljogosítom Nagy-Becskerek város közönségét arra, hogy az 1890. évi I. t. czikk 93. §-a értelmében a fent első sorban körülírt vámszedési jogot 1895. évi június hó 1-és napjától egész 1900. évi május hó 31. napjéig bezárólag, vagyis öt azaz 5 egymás után következő év tartama alatt, a fent másodsorban körülírt vámszedési jogot pedig 1895. évi márczius hó 23. napjától kezdve 1900. évi márczius hó 22. napjáig bezárólag, vagyis szintén öt azaz 5 egymás után következő év tartama alatt gyakorolhassa s ott a következő vámdíjakat szedhesse;

I. A nagybecskereki kikindai h. é. vasut nagybecskereki állomásán fel és kiadott minden áru után métermázsanként 2 kr (4 fillért.)

II. A torontáli h. é. vasutak Béga parti állomásán tényleg fel- és kiadott áruk után métermázsanként 2 krt (4 fillért.)

NB. Mindkét vámszedési jog gyakorlásánál következő feltételek tartandók szem előtt:

I. A vasuti állomásoknál métermázsanként 2 kr (4 fillér) vámmal már megterhelt szállítmányok, illetve az azokat szállító fuvarok, a városba szállításnál, a közúti sorompónál külön közeget-vám fizetésre nem kötelezhetők.

II. A vasuton érkező azon szállítmányok után, melyekre nézve igazoltatik, hogy a vasuton vagy hajón tovább szállítatnak, s ehhez képest a vám tárgyat képező utakat vagy utcákat nem használják, a vasuti állomásánál beszedett vámdíj, a város által visszatérítendő.

III. A városból a vasuti állomáshoz szállított tárgyak, állatok stb. után a városi közúti sorompónál vám nem szedhető.

IV. Azon esetben pedig, midőn valamely tárgy, állat stb. a városi vámsorompón kívül levő területről, a városon keresztül, a városba való behozatalnál, a közúti sorompónál közeget-vámmal már megterhelt, a vámsorompónál fizetett vámdíj, az ennek befizetésére vonatkozó igazolvány átvétele mellett, a vasuti állomásnál, a feladás alkalmával fizetendő métermázsankénti vámdíjba betudandó, és a mennyiben az utóbbi vámdíj a sorompónál fizetett vámdíjnál magasabb lenne, a vasutnál csakis a két vámdíj közötti különbséget lesz vámdíj fejében beszedhető.

II.

Engedélyesnek a két vámszedési jog gyakorolhatóságával járó felelősséget, kötelezéseit és feladatát a következőkben határozom meg:

1. Az engedélyes az 1890. évi I. t. czikkben foglalt határozatok szerint és büntetések terhe alatt senkitől és semmi oly dologért, a kire és a melyre a vámdíjak fentebbi jegyzékében fizetési kötelezettséget nem állapítottam meg,

ugyszintén azoktól sem, a kik az alábbi pont szerinti vámentesek, sem pénzt, sem pénzértéket nem követelhet és nem fogadhat el.

2. Az 1890. évi I. t. czikk értelmében köteles az engedélyes a vámtárgyat állandóan jó karban tartani, szükség esetén újból felépíteni, ellenkező esetben ellene az idézett törvény határozatai fognak alkalmaztatni.

3. Min hogy a vámszedést a közforgalom érdekében engedélyezem, feladatává teszem az engedélyesnek, hogy a vámtárgy fentartása által ezt az érdekeket szolgálja, e végből kötelessége lesz:

a) a közforgalom akadálytalan gyakorolhatása céljából a vámtárgyakat mindig kifogástalanul jó állapotban fentartani;

b) a közbiztonság szempontjából szükséges intézkedéseket megtenni.

4. A befolyó vámjövödelem másra, mint a vámtárgyak fentartására és helyreállítására vagy esetleges újból való felépítésüknek költségeire, nem fordítható, azért a vámbevételekről és kiadásokról vezetett zárszámadás minden év végén törvényeszerű tárgyalás végett Torontálvármegye közönségének bemutatandó.

III.

A vámenteségeket az 1890. év I. t. cz. 99. §-a alapján és pedig mindkét vámszedési jogra vonatkozólag egyenlően következőleg állapítom meg:

A vámdíjak fizetése alól mentesek:

1. a kir. uralkodóház minden tagjának és udvartartásainak szállítmányai;

2. a kir. udvarhoz, annak közvetlen kíséret-bez tartozó szállítmányai;

3. a fegyveres erő szükségletére, valamint hadi és honvédelmi célokra szolgáló bármennemű szállítmányok. Ha a szállítmányok katonai minősége külsőleg felismerhető nem lenne, megfelelő hatósági bizonyítvánnyal kell birniok;

4. állami javak általában;

5. a m. kir. posta összes szállítmányai;

6. a m. kir. állami vasutak, állami vagy középületek, állami, törvényhatósági, vasuti állomáshoz vezető, közúti közlekedési vagy közúti utak és azokon levő műtárgyak építésére és fentartására, továbbá az árvedelem biztosítására szükséges anyagok és szállítmányok, még akkor is, ha azok vállalat után szállítatnak;

7. a templom, iskola és paplak építésére szükséges szállítmányok;

8. a vámtulajdonos által önként vámenteseknek elfogadott szállítmányok, ideértve mindazon vámenteségeket is, melyek magánjogi szerződéseken vagy egyezségeken alapulnak;

9. a vaspályáknak saját céljaira szükséges szállítmányai;

10. emberi hullák;

11. az átviteli szállítmányok.

IV.

A vámdíjtelek minden kártérítés nélkül leszállíthatók, ha a jövödelem az 1890. évi I. t. czikk 85. §-a értelmében több, mint a mennyi szükséges.

V.

Közérdekből, különösen hadászati szempontokból szükséges hasonló létesítmények államköltségén való megépítését és forgalomba helyezését engedélyes kártérítési igény nélkül tűrni tartozik.

VI.

Az engedélyes mindazt, a mit az 1890. évi I. törvénycikk és annak alapján a kereskedelemügyi miniszter rendel, esetleg a mennyiben az idézett törvény más büntetést nem határozna, rendbüntetésnek (mely azonban esetenként 100 frtnál nagyobb nem lehet) terhe alatt foganatosítani tartozik.

VII.

Az 1890. évi I. törvénycikknek a vámkra vonatkozó minden egyéb határozata a jelen vámról is kiterjed.

VIII.

Jelen vámenedély 1-1 hatóságilag hitelesített példánya a vámszedés helyein jól olvasható módon kifüggesztendő.

Budapest, 1895. évi december hó 13 án.

Daniel, s. k.

kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

HIREK.

Tájékoztató.

Decz. 29. A t. gazd. egyt. választm. és félévi közgy.
Deczember 31. A „Kaszinói dalárda“ estélye.
Deczember 31. A kereskedőifjak estélye.
Deczember 31. A munkás-egylet estélye.
Január 4. Nyomdászok bálja.

A gőzfűtő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schuber hátsó van.

— **Rónay főispán installációja.** A pancsovai lapok pártkülömbőség nélkül szinte örömmel és megelégedéssel nyilatkoznak Rónay Jenőnek pancsovai főispánvá váló kinevezetéséről. Mint már jeleztük, e hó 30-án lesz az új főispán installációja, mely valóságos örömapja lesz Pancsova város lakosságának, a mely már lázasan készül, hogy szívesen óvációk által külsőleg is jelét adja a főispán iránti szeretetének és ragaszkodásának. Az installáció programja a következő: A főispán 10 órakor érkezik külön vonaton Pancsovára, az indóházánál a th. bizottság és városi tanács élén Matzanovich polgármester fogadja. Tizenegy órakor rendkívüli közgyűlés. Ezt megelőzőleg Rónay Jenő főispán a r. k. templomba megy misét hallgatni. — A közgyűlésen ietve az esküt, utána fogadja a küldöttek, testületek, egyletek tisztelgését. Déli 2 órakor bankett, este tánc a Trombitásban. — Másnap 31-én a főispán látogatásokat tesz és aznap visszautazik Nagy Becskerekre. — Torontálvármegye törvényhatósága küldöttségébe a következő urak hívtak meg: dr. Dellimanich Lajos alispán, báró Feilitzsch Berthold főjegyző, Poroszkay Béla főügyész, Schaeffer Antal, Rónay Ernő és János, Babics József, dr. Pap Géza, gróf Karácsonyi Jenő, Csávossy Gyula, Hadfy Döme, Bottka Béla, Kajtar Jenő, Jablonszky Miklós Szávics Gerő, Daniel Pál, Karácsonyi Andor, Damaszkín Arzén, Steinitzer Géza, Jagodics Bogumil, dr. Brájjer Lajos, Joanovits István, Jorgovits József. A külön vonat reggel 1/2 8 órakor indul Nagy-Becskerekről.

— **A Bóka-csákvári vasút megnyílt.** Miután a múltanrendőri bejárásnál felfeltárult hiányokat pótolták, a csákvári-bóka helyi érdekű vasutat folyó hó 20-án nyitották meg véglegesen a 3902. sz. vonattal.

— **A t. h. 6. vasutak orvosai.** A torontáli h. 6. vasutak igazgatósága kebeléből kiküldött végrehajtó bizottság a következő orvosokat nevezte ki: Főorvos dr. Linyácsky Pál. Műhelyorvos: dr. Fialowsky Béla. Szakaszorvosok, dr. Tauszig Izidor, dr. Petrovics János, dr. Frankl Adolf, dr. Kaszovits Henrik, dr. Fischer Miksa, dr. Kehrer Károly, dr. Bernát, dr. Hercz Samu.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Született: Decz. 15. Schmidt Fülöp (r. k.) napszámos József fia. — 21. Havranek József (r. k.) mészáros Rozália leánya. — 21. Gyukics Milos (g. k.) földműves Leposzáva leánya.

Meghalt: Decz. 23. Szilágyi József (r. k.) kalapos 77 éves korában aggaszályban. — 24. Stiller József (r. k.) kereskedő 34 éves korában belgümőkörben. — 24. Kardos József (r. k.) napszámos 4 éves Katalin leánya agyhártyalobban. — 24. Laux Nyerges Mátjáné (r. k.) 26 éves korában agyvérőmlenyben. — 25. Hollaender Lajos (izr.) dijak 2 hetes Emil fia életgyengeségben. — 25. Tyuresin György földműves (g. k.) 89 éves korában aggaszályban. — 26. Kunszt Erzsébet (r. k.) cseléd József nevű 3 hetes fia görcsökben. — 26. Csuresin Sebő (g. k.) földműves 4 éves Vitályos fia vörhenyben. — 27. Kudics Euthim (g. k.) fakereskedő Julianna nevű 14 éves leánya agykéreg következtében.

— **Elhunyt piarista.** Wohlmuth Gyula kegyearendi tanár, ki egy félévig a nagybecskereki főgimnáziumban is tanított, folyó hó 24-én hosszas szenvedés után Kolozsavárott meghalt. Nyugodjék békében!

— **Újévi megváltások.** Lapunk szerkesztőségéhez újévi megváltások címén a következő adományok érkeztek: Mencer Lipót és neje „Iskolagyermekbarátság” részére 3 frt, a „Jótkönyv-egylet” részére 3 frt, dr. Orosy Lajos ugyancsak e két egylet részére egyenkint 2 frt 50 krt küldött be.

— **Fekete karácsony.** A hagyományos fehér karácsonyból mitsem láttunk az idén. Bármiként vártuk a legelső hópihét, hasztalan volt minden várakozásunk, a reményeink is meghiusultak, hogy hátha majd az utolsó pillanatban borítja be a földet a fehér lepel! A helyett szürke, ólmos fellegek lepték el az eget, nem láttunk egy parányi részt sem a napvilágból és éppen mikor a hívek a nagymisére siettek, akkor eredtek meg az eget csatornái és tették csunyává, piszkossá az egész várost. S míg fájó szívvel keseregünk a karácsony tönkretett pozícióján, lassan-lassan szállingózni kezd egy-egy hópihe; eleinte ritkán, majd mind sűrűbben, s a mint aláhull, úgy merül bele az ut sarába, hogy néhány rövid pillanat múlva csak még nyoma se maradjon szűz fehérségének.

— **Áthelyezés.** Hétfői számunkban ezen cím alatt közölt híreinkbe sajtóhiba csuszott be, amennyiben Zsivkovits Bogdánt nem mint jegyzőhelyetteset, hanem mint segédjegyző-helyetteset helyezték át Bótosra. A jegyzői állásra már december elején Scheich Miklóst helyettesítették.

— **Szegények karácsonya.** Magyar-Czerenyáról írja levelezőnk: A karácsonyi ünnepek beköszöntvén, szívbökezéséről és páratlan emberbarátságáról ország-szerte ismert gróf Csokonics család, községünkben úgy az idén is, mint már évek óta tette, a szegény iskolás gyermekeknek szép karácsonyi örömet szerzett, a menyiben 47 fiú és 40 leánygyermeket öltöztetett fel tőtől talpig télruhába. Mely nemes tett által ugyan annyi családban fakasztott örömkönyvet s nyert szinte hálat. Az egészben a leglélekelőbb jelenet az volt, hogy a gyermekek új ruhájukba öltözve testületileg a templomba vonulva s hálaimákat rebegve, a véghetetlen jóságú Isten áldását kérték a nemes családra. A nemes főúri család eme jótékonyága csak egyik kisebb része annak, mit a szegények, özvegyek és árvák iránt egész éven át, de egész esendben mivel.

— **Olga-egylet.** A jótékonyág terén előnyösen ismeretes „Olga“-egylet, mint minden évben, úgy az idén is igen üdvös működést fejtett ki a nyomor enyhítése érdekében. E hó 24-én ugyanis nevezett egylet a városháza nagytermében tetőtől talpig felruházott 50 szegény iskolás gyermeket u. m. 36 fiút és 14 leányt. A kiosztást Loga Sándor egyleti titkár végezte, ki az adományokat is gyűjtötte.

— **Szylveszter dalestély.** A nagybecskereki „Kaszinói-dalárda“ — mint már jeleztük — e hó 31-én azaz kedden, Szylveszter estéjén tánczezal egybekötött dalestélyt rendez, mely iránt már most is igen nagy az érdeklődés. A dalestélynek különös érdekességet kölcsönöz ama körülmény, hogy ott először fognak a férfiak mellett női és vegyes karok szerepelni. Ezen érdekes dalestély részletes programját a következőkben adjuk: 1. Marschner H.: Dalszabadság, éneklő a férfiak. 2. Puschl: Rózsakeringő, éneklő a nőikar zongora kísérettel. 3. Dalok: éneklő Nocker János ur. 4. Veit V.: A szarvasbogár és a rózsza, éneklő a vegyes kar. 5. A bakter szerelme, tréfás hármás, éneklő Neumann M., Binder J. és Binder F. urak. 6. Abt: Föl vidáman nőikar zongora kísérettel. 7. Szentirmay Elemér: A veteránok, éneklő a férfiak. — A dalestély kezdete 8 órakor, beléptijegy 1 frt lesz. Külön meghívók nem küldetnek szét. Végül megjegyezzük, hogy a Kaszinó összes helyiségeit a társulat által saját költségén bevezetett villanyos fénynyel világítják ki.

— **Közraktárak a délvidéken.** A Magyar általános hitelbank helyiségeiben Jólícs Kálmán elnökle alatt a napokban tartotta meg alakuló közgyűlését az országos raktárházak részvénytársasága. Ezen részvénytársaság, melynek célja az ország különböző, arra alkalmas forgalmi gócpontjain raktárházakat létesíteni, egyelőre 475,000 frt alaptőkével alakult meg, mely összeg a szükséghez képest 1,000,000 frtra fölemelhető. Az igazgatóság tagjává választottak: Barcza Károly, Brózsza Alajos, Csányi János, Hoffmann Samu, Jólícs Kálmán, Nikolics Fedor báró és Porges Henrik. Az alakuló közgyűlés után tartott igazgatósági ülésen az igazgatóság elnö-

kévé: Jólícs Kálmánt, alelnökévé pedig Barcza Károlyt választották meg. Az első közraktárakat Szegeden és Nagybecskerekben, később Zimonyban és más városokban létesítik.

— **A szentszék és az új házassági törvény.** A csanád egyházmegyei szentszék és az új házassági kötvény közt összeütközés támadt. Nyári János szegedi és Farkas makói ügyvéd ugyanis a szentszékhez avégett folyamodtak, hogy az új törvény értelmében általuk képviselt válpörök iratait tegyék át a szegedi törvényszékhez. A szentszék megtagadta ezt, azzal az indoklással, hogy az új törvénynek idevonatkozó kötelező erejét magára nézve el nem ismeri. A tárgyalást ez ügyben folytatják. Az ügyvédek az igazságügyminiszterhez fordultak.

— **A fraknoi ágyuk.** (Fővárosi levelezőnk-től.) Teljes hat vasúti vagonot töltöttek meg az Esterházy család fegyvergyűjteményéből tegnap a kiállításra érkezett fegyverek. Ezek közt van a fraknoi gyűjteményből 12 hatalmas ágyu, amelyek a XVI. és a XVII. századból valók a teljesen felszerelve, ahogy a csatákban voltak, kerülnek a történelmi csarnok hadtörténelmi kiállítására. Az Esterházy család fraknoi gyűjteményéből az ágyukon kívül több drága fegyver, harci és diszruha, csatakép és arckép érkezett a kiállításra.

— **A kisjenői pópá.** Kis-Jenőről írják, hogy Lázár vizsgálóbíró az ottani templomban letartóztatta az éppen miséző pópát, akit azzal gyanúsítanak, hogy része van a Szerb Geraszim nagy péli körjegyző ellen megkísérelt gyilkosságban, melyről lapunk legutóbbi számában adtunk hírt. A pópán kívül vizsgálati fogságba helyezték még — ugyancsak e gyilkossági ügyből kifolyólag, a község bíráját, a segédjegyzőt és több esküdtet. A letartóztatások a községben és környékén óriási feltűnést keltettek.

— **Letartóztatott földbirtokos.** Szegedről írják, hogy a törvényszék mint csődbíróság nemrégiben csődöt rendelt el Bereznay Mátyas szegvári földbirtokos ellen s mikor a földbirtokos vagyonát leltározták, kintunt, hogy a vagyonbukott ember 28,000 forint passzával áll nagyon kevés összegre rugó aktívával szemben. Súlyos gyanúk merültek fel, hogy a vagyonbukott földbirtokos ellentétbe jött a büntető törvénykönyv rendelkezéseivel s ezért a vizsgálóbíró elrendelte letartóztatását. Bereznayt erre azonnal elfogták és Szegedre Molnár vizsgálóbíró elé vitték, ki hosszabb vallatásra fogta a földbirtokost. A vallatás eredménye az volt, hogy Molnár vizsgálóbíró elrendelte a földbirtokos letartóztatását. Bereznayt a megyében rendkívül gazdag embernek tartották. Mintagazdaságot folytatott, egész modern felszereléssel. Hogy mi okozhatta közvetlenül Bereznay bukását, azt a vizsgálat van hivatva kideríteni. (M. H.)

— **Álarcos rablók.** Lippáról jelentik a „Nemzet“-nek: Lázár Mari óbecskői (Temes m.) jómódu özvegy-asszonynak, ki évek sora óta egyedül lakik házában, a napokban vendégei voltak. Tíz óra tájban a vendégek eltávoztak, kiket a kapuig elkísért. A lakásba visszamenet, a konyhában három álarcos egyén megragadta a védtelen agg asszonyt, kezét, lábát összekötve az udvarban levő kutba dobták és a nagyobb összegre menő készpénzt és ékszert magukhoz véve elillantak. Szerencsére a kutban kevés víz volt és a jalkiállításokra figyelmessé lett szomszédok jóval éjfél után még élve vették ki a szerencsétlen asszonyt a kutból, de a ledobás következtében szenvedett sérülések és a kut hideg vizében három órányi időzés okozta meghülés oly súlyos természetűek, hogy felgyógyulásához kevés remény van.

— **Ezüst érmek beváltása.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara ismételten az iránt folyamodott a kereskedelemügyi m. k. miniszter urhoz, hogy az akasztékkal ellátott o. é. 20 krajczárosok és egyforintosok az adóhivataloknál beváltassanak. E kérelemnek a miniszter 65319 sz. rendeletével helyt is adott és odautasította az összes adóhivatalokat, hogy az o. é. husz és tízkrajczáros akasztékkal ellátott ezüst váltópénzeket minden levonás nélkül elfogadják, ha a felek az akasztékokat előzőleg az érmek sérülése nélkül eltávolították. Ezen beváltás csak folyó évi december hó 31-ig történhetik.

— **A kiállítás albuma.** (Fővárosi levelezőnk-től.) Most van munkában és nagy részét már sajtó alatt egy nagybecsü, gyönyörű kiállítás munkája, a mely a jövő év könyvpiacának bizonyára egyik legbecsesebb terméke lesz. A könyv Magyarországot ösmerteti, a történelméről és geográfiájáról, népéletéről és kultúrájáról, művészetéről és

társadalmi életét, s ösmerteti mindezt vonzó, népies modorban, apró, tömör tárczában, melyeket szebbnél-szebb művészi rajzok és festmények illusztrálnak a legfényesebb reprodukciókban. A munka főképp arra léven szánva, hogy a külföldi figyelmét fölkeltse Magyarország és a magyar milleniumi ünnepek iránt, nem csak magyar szöveggel, hanem francziául, angolul, olaszul és németül is meg fog jelenni, s már gondoskodás történt, hogy rögtön megjelenése után egyszerre elárasszák vele az egész művelt világot. Mindenütt terjesztik majd a konzulatok utján a külföldi egyesületek segítségével, klubokban, szállókban, hivatalokban stb. A párszor kiállított könyv minden egyes cikke hivatalos tollból való, s itt csak felsoroljuk azoknak a névsorát, akik az albumba irtak. A névsor (a cikkek természete szerint való rendben) ez: Jókai Mór, Vámbéry Armin, Rákosi Jenő, Zsilinszky Mihály, Korányi Frigyes, Gromon Dezső, Hermann Ottó, Wekerle Sándor, Herczeg Ferencz, Mikszáth Kálmán, Csánky Dezső, Schmidt József, Falk Miksa, Geilléri Mór, Rákosi Viktor, Bródy Sándor, Bedő Albert, Deutsch Antal, Mándy Lajos és Kálnoki Izidor. — A munka szövege nyolcz iv lesz, s a szövegillusztrációkon kívül 10 külön képmelléklete lesz, színes nyomásban. A könyv első kiadása százezer példányban jelenik meg.

— **Felosztott esperesség.** A nagy kiterjedésű és népes arad-békési esperességet a legutóbb tartott egyházmegyei közgyűlés határozata értelmében három esperességre fogják felosztani. A három új esperesség a következők lesz: a békési, arad-békési és csanád-csongrádi esperesség. A békési esperességben levő szarvasi evangélikus főgimnáziumra nézve kimondta a kiküldött bizottság, hogy mind a három esperesség közösen fogja fentartani és egy, a főiskolai felügyelők elnöklése alatt működő közös bizottság fogja kormányozni. Az új esperesekre és esperességi felügyelőkre a régi egyházmegyei gyűléseket karácsony első napjáig adják be szavazatukat. Esperesekül emlegetik Csermák Kálmán tótkomlói lelkészt és Neves József orosházi lelkészt a békési esperességben, Koren Pál csabai lelkészt, Csepregi György fazekas varsándi lelkészt az arad-békési esperességben és végül Petrovits Soma szentesi lelkészt a Csongrád-Mártonalberti lelkészt a csanád-csongrádi esperességben. Esperességi felügyelőül a békési esperességben Zsilinszky Mihály államtitkár, az arad-békési esperességben Solyóssy Lajos bárót, a csanád-csongrádi esperességben Hász Sándor aradi ügyvédet választják meg valószínűleg.

Irodalom és művészet.

* **Ujabb tíz kötet Jókai.** Közvetlenül a karácsonyi ünnepek előtt, tehát éppen kapóra jelent meg Jókai Mór összes műveinek jubiláris és nemzeti kiadásából a negyedik sorozat. Magyarország legnagyobb élő írója szerepel tíz vastag kötettel a karácsonyi könyvpiacra, s mondanunk sem kell, hogy ez a mi viszonyaink között jelentős irodalmi esemény. Genialis költőnk hosszabb lélekzetű novelláinak, regényeinek és színműveinek egész tárháza foglaltatik az újabb sorozatban, a melynek elegáns külső formája méltóan sorakozik az eddig megjelent kötetekhez. Csak egy pillantást kell vetnünk a könyvek címlapjára s szinte meglepve nézünk azokra a régi, kedves, ismerős alakokra, a kiket halhatatlanná tett Jókai költői fantáziája s akiknek történetét szívesen olvassa el minden magyar ember újra meg újra. Ime az újabb sorozat tartalma: XXXI. kötet. Az elátkozott család. XXXII. kötet: Névtelen vár, első k. XXXIII. kötet: Névtelen vár, második k. XXXIV. kötet: Felfordult világ, Észak honából, Debreczeni lupatikus. XXXV. kötet: Szélesend alatt. Elethőli ellesve. XXXVI. kötet: A magyar elődökből. Egy asszonyi hajszál. XXXVII. kötet: Novellák. XXXVIII. kötet: Színművek, első k. XXXIX. kötet: Színművek második k. XL. Színművek harmadik k. — Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadása tudvalevőleg rendkívül előnyös részletfizetés utján is megszerezhető, úgy, hogy azok is birtokába juthatnak e száz kötetre tervezett hatalmas könyvtárnak, a kik szerényebb anyagi viszonyok között élnek. Nyugodtabb lélekkel semmiféle irodalmi művet nem ajánlhatunk olvasóinknak megvételre, mint e Jókai-könyvtár, a melynek belső értéke magasztalásra a művelt magyar közönség előtt alig szorul. Még csak azt akarjuk megemlíteni, hogy a ki családját egyszerre negyven kötet Jókai-val, vagyis az eddig megjelent négy sorozattal akarja újra megjelenni, forduljon rendelkezésével a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, mely a műkiadásával megbízottak már karácsonyfája alatt ott lesz a legértékesebb

irodalmi ajándék, a melyhez fogható impozáns gyűjteménnyel kevés nemzet literatúrája dicsekedhetik.

* **Gólyafészek.** Adorján Sándornak, a kiváló tárczáinak Gólyafészek címén most jelent meg egy kötet bájos rajza, immár a második kiadásban. Valóban, keresve sem találhatnánk alkalmasabb, ajánlhatóbb karácsonyi ajándékot, mint Adorjánnak ezt a kedves, poétikus könyvét. A legbájosabb tárgyról: a gyermekekről ír. A gyermekekről — a nagyoknak, a kik bizonyára mind élvezettel fogják olvasni Adorján kedves rajzait a gyermekvilág köréből. A könyv kitünőségét bizonyítja az, hogy alig egy év alatt elfogyott belőle az első kiadás. A kiadó cég, az Országos Irodalmi Részvény-Társaság, most elkészítette a második kiadást is. A kitűnő könyv pompás vászonkötésben, Bihari S. remek illusztrációival 2 forintért kapható és megrendelhető a kiadó társaságnál Budapesten, V., hold-utca 7. szám alatt.

* **Amerikai uti jegyzetek.** Dr. Falk Zsigmondnak ily című pompás diszerműve most jelent meg második kiadásban. Egy érdekes, vonzó olvasmány, mely sorra bemutatja nekünk az újvilág káprázatos csodáit, magyarázza azoknak szépségeit, korholja hibáit. Mulattató és tanulságos egyszerre; el ne mulassza megszerezni senki, a ki érdeklődik Amerika iránt. A pompás diszermű tele van szebbnél-szebb illusztrációkkal: egy okkal több, hogy a legszivesebben ajánljuk mind nekinek. A népszerű és kapos könyv ára 2 forint, megrendelhető Deutsch Zsigmond és társánál IV., Bécsi utca 2. és az Ország-világ kiadóhivatalában (V., hold-utca 7. sz.) Budapesten.

* **A legszebb toll.** A magyar művelt közönség sorában rég eldöntött kérdés, hogy a magyar publicistikában ez idő szerint a legszebb tolla Bartha Miklós-nak van. Senki sem bírja utólag az ő ragyogó fantáziáját, szingazdag hasonlatait és azt az erőt és méltóságot, a mit az ő cikkeiben feltalálhatunk. Bűszke is rá a „Magyarország”, a melynek Bartha Miklós alakulása óta legelső munkatársa. De a „Magyarország” egyébként is ambícióját helyezi benne, hogy a mai kor publicisztikáinak legkiválóbb erőt gyűjtse maga köré. Barthán kívül még egy egész sereg írói gárda áll a legjelesebbek közül a „Magyarország” szolgálatában. Ott vannak a többiek közt: Pázmány Dénes a legszellemesebb európai csevegő, Mudrony Soma a jeles közgazdasági író, Edvi Ilés Károly a jogi szakirodalom jelese és kivüle még közeletünk sok más kitűnősége. Szépirodalmi téren a két Vértessy: Gyula és Arnold, Tolnay Lajos, Pósa Lajos, Bedő Jób, Zsoldos László, Zempléni P. Gyula, Zboray Aladár és a többiek közt: Móra István, a legutóbb rendkívüli feltűnést keltett fiatal költő és író; a női írók közül Szabóné Illési Piroška, Székely Ilona, Gömbösné Galamb Margit. Az esztétika terén dr. Prém József, ifj. Reményi Ede és kivülök a belmunkatársak egész sora, a kik Holló Lajos főszerkesztő és Inczedy László helyettes szerkesztő vezetésével alig gondoskodnak arról, hogy a „Magyarország” naponta a legváltozatosabb és leggazdagabb tartalommal jelenjék meg. A „Magyarország” ez idő szerint a legjobban értesült lap, a melynek politikai és más tudósításai, valósággal forrás számba mennek. E mellett eleven és élénk, úgy hogy nemcsak azok, kik komoly tartalmat keresnek a lapban, de a kik könyvedséget és szórakozást kívánnak, azok is teljesen ki vannak erősítve a „Magyarország” által. — Gazdag tartalmán kívül még az az előnye is megvan, hogy a „Magyarország” korábban van kész mint a többi lap és az éjjeli vonatokkal már lap-példányainak ezrei elszállíthatnak az ország minden részébe. Ugy, hogy reggel a „Magyarország” már az olvasó kezeiben van s így a ki „Magyarországot” olvassa, fél nappal sok helyen egész nappal előbb értesül az ország és a külföld összes eseményeiről, az országgyűlési tárgyalásokról, törzsei zárlatokról stb. stb. Ez biztosítja a „Magyarország” számára a művelt közönség osztatlan elismerését és támogatását. A lap kiadóhivatala ingyen küld egy hétig mutatványszámokat, az erre vonatkozó kívánság a „Magyarország” kiadóhivatalához (Budapest, Sándor u. 2.) intézendő, ide küldendők be az előfizetési pénzek is. (Egy hóra: 1 forint 20 kr, negyedévre 3 forint 50 kr, félévre 7 forint, egész évre 14 forint.)

* **A torontálmezei gazd. egyesület Értesítőjének** decz. havi füzeté Marton Andor gondos szerkesztésében a következő változatos tartalommal jelent meg: I. Hivatalos rész. II. Az Ausztriával fennálló vám- és kereskedelmi szerződés megújítása alkalmából a gazdasági egyesület által felterjesztett szakvélemény. III. A gipszszedés hatása a székes földteken. Irta Inkey Béla. IV. Az őszi repcét pótló növények. Irta: Marton Andor. V. Fordítsunk nagyobb gondot a növények állatok takarmányozására. Irta Kovácsy Béla. VI. Közlemény az „Institut Pasteur” laboretoires Pasteur-charberland köréből.

Táviratok.

A király utazása.

Budapest, decz. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: Őfelsége ma Münchenből haza érkezett.

Milleniumi pásztorlevelek.

Budapest, decz. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma bocsájtották ki Vas-sary Kolos hercegprímás és Schlauch Lőrincz nagyváradai püspök milleniumi pásztorleveleiket. Mindkettőt hazafias szellem lengi át. Schlauch püspök pásztorlevelében különösen kiterjeszkedik azon vallástalanságra, mely szerinte mindinkább nagyobb tért hódít magának a magyar társadalomban.

A kiegyezési tárgyalás.

Budapest, decz. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bánffy báró miniszterelnök és Lukács pénzügyminiszter január harmadikán Bécsbe utaznak a kiegyezési tárgyalásokra. Daniel és Darányi miniszterek csak később. Először a pénzügyminiszter kérdések fölött fognak tárgyalni, később a kereskedelmi és földművelési tárca kerül sorra.

Papakozta bűnügye.

Budapest, decz. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Papakozta és társai hírhedt betörők bűnügyében a tárgyalást ma kezdték meg.

A börze áldozata.

Budapest, december 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kolozsvárról sürgönyzik: Városunkban óriási szénacziót keltett Darnay István, kolozsmezei takarékpénztár vezérigazgatójának megőrülése és öngyilkossága. Darnaynak negyven ezer forintot. Tegnap meg a gyorsvontattal Budapestre utazott. Barátai aggodván idegessége miatt egy hivataloslag adtak melléje utitársul. Darnay a figyelmet mindamellett kijátszotta, Egeres tájékán kiugrott a hálókupéból, aztán futni kezdett. Utközben elhagyta ruháját. Egészen meztelenül találta meg egy juhász, aki fehérruhát adott neki. Darnay ily állapotban egy Egeresen lakó barátjához futott, ki felismervén a helyzetet, két ember kíséretében haza akarta küldeni Kolozsvárra, a pályaudvaron azonban Darnay ellökte magát a kiserőit és a herobogó vonat elé vetette magát, mely kétfelé szelte.

Zejtun bevétele.

Budapest, decz. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból telegrafálják: Aleppból érkezett hírek szerint a császári csapatok bevették Zejtunt, a kisázsiai lázadás legveszedelmesebb fészekét. A lázadók a hegyek közé menekültek.

Nyiltér.*)

Grünbaum Vilmos

NŐI-RUHA-TERME

NAGY-BECSKEREKEN

ajánlja a téli idényre beérkezett

kelmék, selymek és diszítések

dus választékát mindennemű toilették előkészítésére.

SÉTA-TOILETTEK
ALKALMI TOILETTEK
COSTUMEK
MENYASSZONYI KE-
LENGYÉK
BELEPŐK

SZÖVET-BLUZOK
SELYEM-BLUZOK
MATINÉEK
JUPONOK
KÖTÉNYEK.

Szövet-, peluche- és szörme-gallérok, jaquettek, kerekköpenyek, capeok, muffok, sapkák stb

◆ Karácsonyi és újévi ajándékok. ◆

Teljes tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

672-x.47)

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

H i r d e t é s e k.

10564. sz. tkvi. 1895.

Árverési hirdetemény.

A törökbecsei kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a melenczei takarékpénztár részvénytársaság végrehajthatónak Szubotelyszki Niko és özv. Szubotelyszki Lyuba melenczei lakosok végrehajtást szenvedők elleni 450 frt iránti végrehajtási ügyében a területen levő Melencze község határában felvett, a melenczei 1506. sz. tjkvben foglalt 2437/a, 2943/a, 4851/a és 5355/b. hrsz. alatt felvett fél urbéri telek harmadának $\frac{1}{3}$ -ad része — mely ingatlanok a Melenczén 1894. évi július hó 19 én tartott árverés alkalmával Radonits Nika basahidi lakos mint legtöbbet ígérő javára 800 frt vételárban letitették, — a nagybecskereki pénzügyigazgatóság kérelme folytán fennevezett késedelmes vevő kárára és veszélyére 762 frt kikiáltási árban 1896. évi január hó 22-ik napján délelőtt 11 órakor Melencze község-hazában újból árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881: 60. t. cz. 42. §-ában jelzett és árfolyammal számított és 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában jelzett és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, és neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig az első árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 6% kamattal együttesen a törökbecsei kir. adóhivatal mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbíróóság telekkönyvi irattárában Melencze község előljárásgánál megtekinthetők.

Kelt T.-Becsén, 1895. november hó 29-én. A kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.

(1010—14) Szabo,
kir. aljbíró.

7823. sz. 1895.

Pancsovai főszolgabíróaságtól.

Pályázat.

Miután a körállatorvosi állások betöltése tárgyában 1895. évi július hó 30. é-szeptember hó 9-én fenti szám alatt kibocsátott pályázatok eredményre nem vezet, tek, a pályázatokat ujjolag kirom azzal-hogy a pancsovai járás területén 3 körál-latorvosi állás rendszeresített, jelesen 1. Glogon székhelylyel, a mely körbe Csenta-Almás, Báránys, Borcsa, Baránda, Glogon, Szeferin és Oppova községek tartoznak; 2. Homolicz székhelylyel, mely kör-be Homolicz, Hertelendyfalva, Sándor-egyháza, Sztarcsova és Bresztovác közsé-gek tartoznak; 3. Révujfalu székhelylyel, mely körbe Révujfalu, Franzfeld, Czre-paja és Dolova községek. Ezen állásokkal évi 400 frt fizetés és ezen kívül a Homolicz állásnál évi 120 frt lakbér valamint a községi és körállatorvosi állomások szer-vezése tárgyában 44.121. szám alatt ki-adott megyei szabályrendeletben meghatá-rozott díjakkal vannak egybekötve. A midőn ezen állásoknak választás utján le-endő betöltésére a határidő Glogon székhelyén 1896. évi január hó 30-ik nap-jának d. e. 10 óráját, Homolicz székhelyen 1896. évi február hó 7-ik nap-jának d. e. 9 óráját és Révujfalu székhelyen 1896. évi február hó 4-ének d. e. 10 óráját kitiizöm, felhivom a pá-lyázni szándékozók, miszerint az 1883. évi I. t. cz. értelmében felszerelt folya-modványaikat 1896. évi január 29-ik napjának déli 12 óráig mutassák be. A későbbben érkezett folyamodványok figye-lembe vehetők nem lesznek.

Pancsován, 1895. évi december hó 16-án.

Jablonszky Miklós.
főszolgabíró.

(1016—3.2)

684. szám I. 1895.

Hirdetemény.

Alulírott község előljáráóság által ezen-nel közhírré tétetik, miszerint Melencze község vadászati haszonbéri joza 1896. évi január hó 2-án d. e. 9 órakor nyilvános árverésen 6 (hat) egymásután követ-kező évre haszonbérbe adatni fog.

Melencze, 1895. évi december 15-én.

(1007—3.2) Az előljáráóság.

7509. kig. sz. 1895.

Árlejtési hirdetemény.

Az antalfalvai járás uti bizottsága folyó évi november hó 30-án 4/1895. szám alatt kelt határozatával az idvor—écskai köz-ségi közlekedési uton lévő Tukoséri két hidfőnek 80 köbméter termékővel való megerősítését elrendelte.

Egy köbméter termékőnek a hely-színére való szállítása és a hidfőknél a viz-ben való elhelyezése 6 forintban állapít-atik meg.

A fentemlített kömennyiség szállításá-nak biztosítása céljából az antalfalvai fő-szolgabírói hivatalban 1896. évi január hó 23-án délelőtt 9 órakor szóbeli versenytár-gyalás fog tartatni.

Erről a vállalkozni szándékozók oly felhívással értesítettek, miszerint a ver-senytárgyaláson részt venni szándékozók az előirányzott költségek 10%.-át óvadéku-l a versenytárgyalás megkezdése előtt letenni tartoznak.

Kelt Antalfalván, 1895. december hó 18 án.

Fóris

főszolgabíró,
mint az uti-bizottság elnöke.

1009—2.2)

7347. szám, 1895.

Pancsovai főszolgabíróaságtól.

Pályázati hirdetemény

A megtresedett Báránysi községi szülésznoi állásra ezennel pályázat nyitta-tik. Ezen állással 60 frt évi fizetés élve-zete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényei-ket a pancsovai járás főszolgabíróaságához 1896. évi január hó 27-ig küldje be.

A választás 1896 évi január hó 28-án fog Báránys község házánál megejtenni.

Pancsován, 1895. évi december hó 21-én.

(1015—3.2) Jablonszky,
főszolgabíró.

H i r d e t é s e k

felvételnek

a lap kiadóhivatalban.